

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Jose Miguel Elozegi Aldasoro

*Tolosa,
Gipuzkoa
(1933)*

Aurkibidea

Biografia

Juan Miguel Tolosako Pilartxoenea etxean jaio zen, aita tolosarra zuen; ama, Argentinan jaioa eta Tolosan hezia. Hiru urte zituela hasi zen eskolan, mojekin. Zazpi urterekin, eskolapioetara aldatu eta bertan egin zituen hamar urte, batxilerra ere atera zuelarik. Gaztetan, Tolosako atletismo taldean zen eta mendira joatea ere oso gustuko zuen. 25 urte zituela ezkondu eta Leitzan urte bete igaro ondoren, Donostiara joan zen bizi izatera, bertan bost seme-alaba izan zituelarik. Leitzako Toponimia jasotakoa eta basogintzaren inguruko ikerketa baten partaide izanik, bi gai hauen inguruko hainbat datu eman zizkigun elkarriketa egunean.

Zintak

TOL-069

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Pildain Larrañaga, Itziar
- **Data:** 2012-12-04
- **Iraupena:** 79 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Gisasola, Jaione

Pasarteak

1. Alemanak Tolosan

- **Erref:** TOL-069/004
- **Iraupena:** 0:02:59. **Hasi:** 00:08:30. **Bukatu:** 00:11:29
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939)

Laburpena:

Tolosa azken urteetan beti berdin mantendu izan dela dio Jose Miguelek. Alemanak Tolosan zeudeneko oroitzapena du, gerra garaian Italia eta Alemaniako soldaduak egon omen ziren. Militarrez gain familiak ere etorri izan zirela dio.

2. Tolosako eskolak

- **Erref:** TOL-069/006
- **Iraupena:** 0:05:21. **Hasi:** 00:13:24. **Bukatu:** 00:18:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

Neska eta mutilak bereizita joaten ziren eskolara. Eskola publikoez gain, ordaintzeko beste lau eskola zeuden Tolosan. Jose Miguel etxe alboan zegoen mojen eskolara joaten zen: hiru-lau urterekin hasi eta zazpi urtera arte. Ondoren, eskolapioetan hamar urte egin zituen. Ikasketa guztiak gazteleraz egin zituela kontatzen du.

3. Eskolako metodologia

- **Erref:** TOL-069/007
- **Iraupena:** 0:03:43. **Hasi:** 00:18:45. **Bukatu:** 00:22:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

Eskolako metodologiaz hitz egitean, irakasleen prestakuntzaren garrantziaz hitz egiten du. Lizentziatuak izan beharko lukete irakasle izateko eta irakasle askok ez zuten titulurik izaten. Hala ere, notak astero bidaltzen zituzten etxera eta guraso eta irakasleen arteko harremana oso estua izaten omen zen. Erlijio aldetik ere oso lotuak egoten ziren.

4. Meza ohiturak

- **Erref:** TOL-069/008
- **Iraupena:** 0:02:51. **Hasi:** 00:22:28. **Bukatu:** 00:25:19
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizkizunak eta otoitzak

Laburpena:

Eskolak hasi aurretik, egunero joaten ziren zortzietako mezatarara. Zigorrak irakasleari erantzuteagatik, elizan hitz egitearren edo lanak ez egitearren izaten zirela azaltzen du Jose Miguelek. Ez zuten "Cara al sol" abestu beharrik izaten normalean baina noizean behin, apaiz zehatz batekin, tokatzen zitzaien.

5. Eskolako txango eta denbora pasak

- **Erref:** TOL-069/009
- **Iraupena:** 0:01:55. **Hasi:** 00:25:19. **Bukatu:** 00:27:14
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

Urtean behin eskolatik txangoan joaten ziren; ez ziren urrunera joaten lehenengo urteetan. Jose Miguel eskola uztear zegoela kostaldera ere joaten hasi ziren. Antzerkia ere egiten zuela oroitzen du.

6. Atletismo taldean

- **Erref:** TOL-069/010
- **Iraupena:** 0:02:22. **Hasi:** 00:27:14. **Bukatu:** 00:29:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Beste kirol batzuk
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

<p>Eskolapioetan futbolean, pilotan edo txorro-morrotan jolasten zuten umetan. Atletismoan eskola utzi ondoren hasi zen. Atletismo taldean parte hartu zuenez, Gipuzkoako beste talde batzuen aurka ibiltzen ziren txapelketetan. Espainiako lehenengo estadioa izan omen zen Tolosakoa eta hortik omen zetorren afizio handi hura.</p>

7. Umetan jolasean

- **Erref:** TOL-069/011
- **Iraupena:** 0:03:40. **Hasi:** 00:29:36. **Bukatu:** 00:33:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

Neguan kaniketan aritzen ziren beti eta udan kanpoan ibiltzeko ohitura handia zuten. Oria ibaia zikina egoten zen eta inguruko erreka txikiagoetara joaten ziren igerian egitera. Hondartzara ere joaten ziren urtean behin Donostiara tranbiaz.

8. Trena eta tranbia

- **Erref:** TOL-069/012
- **Iraupena:** 0:00:55. **Hasi:** 00:33:16. **Bukatu:** 00:34:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Beste garraio batzuk

Laburpena:

Trena eta tranbiaren arteko desberdintasunak azaltzen ditu Jose Miguelek. Tranbia erabiltzen zen gehien.

9. Pregoneroa, serenoa. etab.

- **Erref:** TOL-069/013
- **Iraupena:** 0:05:22. **Hasi:** 00:34:11. **Bukatu:** 00:39:33
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Udal langileak
- Lanbideak

Laburpena:

Pregoneroa danborrarekin ezagutu zuen Jose Miguelek. Txapel gorriarekin joaten zen kaletik. Serenoa ere ezagutu zuen, gauez zaindari lanetan ibiltzen zen. Autoritate handiko pertsona izaten omen zen. Zorroztalea ere ibiltzen zen kaleetan. Tolosan mugimendu handia izaten omen zen larunbatetan, inguruko herrietako jende asko ere etortzen baitzen. Astelehenetan ganadu feria izaten zen.

10. Musika herrian zehar

- **Erref:** TOL-069/014
- **Iraupena:** 0:01:24. **Hasi:** 00:39:33. **Bukatu:** 00:40:57
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak

Laburpena:

Igandero izaten zen musika, bandak jotzen zuen astero eta txistulariak ere aritzen ziren. Bandak, kaleetan zehar edo plaza desberdinetan jotzen zuen. Dantza egitea dohainekoa izaten zen baina frontoi barruan ordaindu egin behar izaten zen.

11. Gabonetan kantuan

- **Erref:** TOL-069/015
- **Iraupena:** 0:01:06. **Hasi:** 00:40:57. **Bukatu:** 00:42:03
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Erlijioa » Ohiturak eta bizimodua » Eliza giroko ospakizunak » Gabonak

Laburpena:

<p>Gabonetan kantuan egiteko ohitura izaten zuen Jose Miguelek. 40.hamarkadan lehiaketa antolatu omen zen gabon egunean eta eskolarekin joan zela kontatzen du.</p>

12. Inauteriak Tolosan

- **Erref:** TOL-069/016
- **Iraupena:** 0:05:24. **Hasi:** 00:42:03. **Bukatu:** 00:47:27
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Inauteriak

Laburpena:

Inauterietan sokamuturra izaten zen Tolosan. Izugarri gustatzen zitzaion Jose Migueli. Txarangak etengabe kaleak girotzen, nahi zuten guztia egiten zutela gogoratzen du, ez ordutegirik, ezta araurik ere. Lanen bat egin behar bazen, doan egiten zen egun haietan. Gaur egun baino egun gutxiago irauten zuten. Aurpegia estaltzea edo eta apaiz edo militarrez mozorrotzea debekatua zegoen.

13. Franco Tolosan

- **Erref:** TOL-069/019
- **Iraupena:** 0:01:11. **Hasi:** 00:49:13. **Bukatu:** 00:50:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Politika eta Franco

Laburpena:

Franco Tolosatik pasatzen zen Donostiara kotxez joaten zen bakoitzean. Egun finkorik ez zen egoten baina paper fabrikak erreka garbi zuenean jakiten zuten pasatzear zegoela.

14. Zuhaitzen "mugarratzea"

- **Erref:** TOL-069/027
- **Iraupena:** 0:01:57. **Hasi:** 00:57:48. **Bukatu:** 00:59:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Natura » Flora

Laburpena:

Zuhaitzak bota beharrean adar bat kendu eta bizirik lagatzeari "mugarratzea" esaten zitzaion. Teknika hau berreskuratzeko asmotan ikertzaile Ingeles batzuk Jose Miguelekin harremanetan hasi eta 10 urterako ikerketa plan bat abian jarri zuten.

15. Kalean gazteleraz

- **Erref:** TOL-069/033
- **Iraupena:** 0:00:42. **Hasi:** 01:12:00. **Bukatu:** 01:12:42
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Umetan gazteleraz hitz egiten zuen Jose Miguelek. Hala ere, etxean euskaraz egiten zuten. Baserritarrek gazteleraz hitz egiten ez zekitela gogoratzen du. Larunbatetan Tolosara kanpoko jende asko joaten zen.

16. Gerraosteko errazionamendua

- **Erref:** TOL-069/036
- **Iraupena:** 0:02:08. **Hasi:** 01:14:39. **Bukatu:** 01:16:47
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Gerraostean errazionamendua nolakoa izaten zen kontatzen du Jose Miguelek. Dirua izan arren, zer erosi ez zegoela kontatzen du. Mugetan zaintza zegoenez, mendiz ibiltzen ziren herriz herri jatekoa lortzeko.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-09-27

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com